

SKRIVING AV PRAKTIKUM

- 1. Hva er praktikum?**
- 2. Hvordan går man frem når man skal løse praktikum?**
 - 2.1. Presisering**
 - 2.2. Sett deg god inn i sakens faktum**
 - 2.3. Les spørsmålene som stilles grundig**
 - 2.4. Finne rettsgrunnlag**
 - 2.5. Gjennomføre en drøftelse av rettsgrunnlaget**
 - 2.5.1. Det rettslige vurderingstemaet må fastlegges (fastlegging av rettsregel)**
 - 2.5.1.1. Start med en naturlig språklig forståelse av lovens ordlyd**
 - 2.5.1.2. Den naturlige språklige forståelsen må presiseres ved hjelp av andre rettskilder**
 - 2.5.2. Det rettslige vurderingstemaet holdes opp mot sakens faktum (subsumsjon)**
 - 2.5.3. Samme spørsmål kan kreve at flere vurderingstema fastlegges og holdes opp mot faktum**
 - 2.5.4. Konklusjon**
 - 2.5.5. Om subsidiære drøftelser**
- 3. Hvordan skriver man en god disposisjon (på skoleeksamen)**
- 4. Ting man ikke må gjøre ved skriving av praktikum**
- 5. Tips for oppøving av skriveferdigheter**

OPPGAVE
-
SKRIVEKURS, 1. AVDELING MASTER

I.

Per og Kari hadde vært gift i over 30 år da Per døde i 1994. Sammen hadde de sønnen Jens. Fra sine unge år hadde Kari to barn, datteren Marte og sønnen Lars. Etter et langt samliv hadde Per og Kari en bolig i felleseie, som var taksert til kr. 3.400.000,-. Videre hadde de fritidseiendommen Sjøly. Per hadde kr. 1.500.000,- på en bankkonto da han døde. Dette var avkastning fra aksjespekulasjon, noe han hadde begynt med etter at barna flyttet ut og som etter hvert hadde blitt hans store lidenskap og hobby. Etter forespørsel fra Kari, samtykket Marte og Lars i uskifte og Kari overtok boet etter Per uskiftet.

Spørsmål 1: Var det nødvendig for Kari å innhente samtykke fra Lars og Marte for å kunne sitte i uskiftet bo?

Spørsmål 2: Kan et samtykke fra et særkullsbarn om rett til å sitte i uskifte tilbakekalles?

Jens og Lars bodde på en annen kant av landet. Etter at faren døde hadde de mindre kontakt med sin mor. Jens var misfornøyd med at moren ikke hadde gitt han farsarven etter at faren døde. Kari hadde ikke respektert Pers testament, der det stod uttrykkelig at det skulle skiftes ved hans død. Lars angret på at han hadde samtykket til uskifteordningen.

Spørsmål 3: Hadde Jens rett til å få boet skiftet i samsvar med testamentet?

Marte hadde derimot god kontakt med sin mor. Kari hadde begynt å bli dårlig til bens og greide ikke å gjøre så mye hjemme lenger. Marte hjalp henne med husarbeid, både rengjøring og matlaging. Marte gjorde også alt arbeid i den store hagen som omgav boligen. Videre var det Marte som gjorde alle innkjøp for moren. Marte var nesten hver dag hos sin mor og hjalp henne. Marte nevnte ofte for moren at hun syntes at Jens og Lars stilte lite opp for sin gamle mor. Kari var enig i dette.

Kari og Marte ferierte hver sommer sammen på fritidseiendommen Sjøly. Boligen hadde ikke vært pusset opp siden tidlig på 80-tallet, og da Kari og Marte kom til Sjøly sommeren 2000, kunne de konstatere at vinden i løpet av vinteren hadde blåst ut to vinduer. Det var nå klart at det måtte gjennomføres en større renovering. Kari fikk innhentet et kostnadsoverslag på renoveringen. Ingeniør Ole Vold mente at en renovering ville komme på om lag kr. 400.000,-. På spørsmål om hvilken verdi eiendommen hadde slik den stod i dag, svarte Vold at eiendommen var verdt omkring 600.000,-.

Kari så det som en for stor oppgave å administrere renoveringsarbeidene. Hun bestemte seg derfor for å overdra Sjøly til Marte. Kari ønsket at eiendommen skulle forbli i familien og at eiendommen skulle bli brukt aktivt også etter at hun ikke lenger kunne dra

dit. Kari var av den oppfatning at Marte var den som best kunne oppfylle hennes ønsker i så måte. Sønnene ville etter Kari's vurdering ikke holde eiendommen i familien, men selge den så snart de fikk hånd om den. Kari mente også at Marte kunne behøve en påskjønnelse for alt arbeidet hun hadde gjort for henne gjennom mange år. Kari overdro derfor eiendommen til Marte. Salgssummen ble satt til kr. 350.000,-. Beløpet skulle betales i fire avdrag over seks år. Første avdrag skulle forfalle etter to år. Avtale om overdragelse ble inngått den 15. juli 2000. Marte tenkte umiddelbart at salgssummen var noe lav, men slo seg til ro med at eiendommen jo var å anse som et restaureringsobjekt som knapt kunne være verdt særlig mer enn salgssummen. Riktignok hadde Marte hørt om at det gjaldt regler for lengstlevendes disposisjonsrett over uskifteboet, men hun hadde ikke peiling på hva disse gikk ut på.

Marte ble svært glad for at moren overdro Sjøly til henne. Et problem var imidlertid at Marte ikke hadde penger til å gjennomføre de nødvendige renoveringsarbeidene. I tillegg til renovering ønsket Marte å bygge et anneks til eiendommen med svømmebasseng, noe som ville komme på kr. 700.000,-. For å hjelpe Marte med utgiftene til renovering og utbygging – og litt til – gav Kari henne en sjekk på kr. 1.200.000,-. Sjekken ble utstedt den 20. september 2000. Beløpet hentet Kari fra aksjekontoen. Inntektende beløp på kontoen før sjekken ble utstedt, var kr. 2.000.000,-. Etter pers død hadde Kari fortsatt aksjespekulasjonene, med godt resultat. Marte syntes det var mye penger, men regnet med at moren var god for flerfoldige millioner som følge av aksjespekulasjonen. Det hadde nemlig moren sagt til henne ved flere anledninger.

Forholdet mellom Kari og hennes to sønner ble etter hvert bedre. De feiret nyttårsaften sammen i 2000/2001. Jens og Lars fikk da høre av en fjern slektning at han hadde hørt rykter om at Marte hadde overtatt på Sjøly. Han spurte Marte om dette var tilfellet, noe Marte benektet.

Marte, Jens og Lars møttes ikke før neste nyttårsaften. Marte måtte da lette på sin samvittighet og fortalte at hun hadde løyet til dem forrige nyttårsaften. Marte fortalte også om pengegaven hun hadde fått hos moren.

Jens og Lars ble forbannet. De bestemte seg for å kreve at overdragelsen av fritidseiendommen skulle annulleres, slik at de en dag kunne arve den. De syntes også det var urettferdig at Marte hadde fått så mye penger og at de ikke hadde fått noe. Dette ville de aksjonere mot.

De fikk advokat Rask til å reise søksmål mot Kari, den 12. januar 2002. I forhold til overdragelsen av Sjøly, påstod advokat Rask prinsipalt at overdragelsen skulle omstøtes og at eiendommen skulle tilbakeføres til uskifteboet. Subsidiært påstod han at overdragelsen av Sjøly medførte at Jens og Lars hadde krav på å få utbetalt delvis arveoppgjør etter arvelovens § 21 andre ledd. I forhold til sjekken, anførte advokat Rask at disposisjonen ikke kunne stå seg, verken i forhold til § 19, § 21 andre ledd eller § 24 andre ledd.

Kari ble sint da hun hørte om søksmålet, og gikk til advokat Dahl. Advokat Dahl mente at søksmålet delvis var rettet mot feil person. I alle tilfelle mente han at samtlige krav fra advokat Rask ikke ville føre frem.

Spørsmål 4: Var det riktig av advokat Rask å rette søksmålet mot Kari?

Spørsmål 5: Kan Jens og Lars kreve overdragelsen av fritidseiendommen omstøtt etter arvelovens § 19, slik at fritidseiendommen tilbakeføres til uskifteboet?

Spørsmål 6: Kunne Kari – for å unngå en evt. omstøtelse av overdragelsen av Sjøly – først gi Marte kr. 600.000,- og deretter selge eiendommen til Marte for kr. 600.000,- uten at disposisjonen kunne angripes?

Spørsmål 7: Har Jens og Lars rett til delvis arveoppgjør etter § 21 andre ledd på grunn av overdragelsen av fritidseiendommen?

Spørsmål 8: Ta stilling til om anførslene fra advokat Rask vedrørende pengegiven fører frem.

II.

Teorioppgave: Omstøtelse av gaver fra uskifteboet.

III.

Domsanalyse: Analyser Rt.1984 s. 1425, Selvmordsdommen.